

TÜRKİYE'NİN COĞRAFİ KONUMU

TEST-1

1. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin matematik konumun bir sonucudur?

- A) Doğu ve Batı medeniyetlerinin birleşme noktasında yer alması
- B) Ilıman iklim özelliklerinin yaşanması
- C) Üç kıta arasında bir köprü konumunda olması
- D) Kara sınırının deniz sınırından uzun olması
- E) Etrafının denizlerle çevrili olması

2. 21 Aralık tarihinde Sivas'tan aşağıdaki kentlerden hangisine gidilmesi durumunda ulaşılan kentin;

- Yerel saati Sivas'tan daha ileri
- Gece süresi Sivas'ın gece süresinden daha uzun
- Güneş ışınlarının geliş açısının Sivas'takinden daha küçük olması

özelliklerinin tümünü taşıması beklenir?

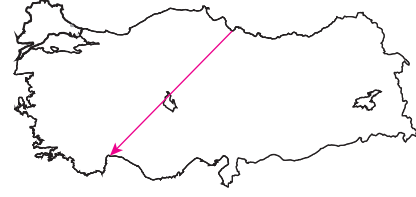
- A) Artvin
- B) Kırklareli
- C) Burdur
- D) Şırnak
- E) Niğde

3. Türkiye'de ulusal saat olarak yaz aylarında İğdir'in yerel saati, kış aylarında ise İzmit'in yerel saati kullanılır.

Buna göre, Türkiye'de kış saatinin kullanıldığı bir günde aşağıdaki kentlerden hangisinde yerel saat ile ulusal saat arası fark daha azdır?

- A) Aksaray
- B) Malatya
- C) Van
- D) Kırklareli
- E) Burdur

4.

Yukarıda verilen Türkiye haritasında ok yönünde giden bir kişi;

- I. Çizgisel hız
- II. Karın yerde kalma süresi
- III. Gölge boyu
- IV. Deniz suyu tuzluluğu

gibi özelliklerden hangilerinin arttığını gözlemler?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

5.

- I. Yıllık sıcaklık farkları
- II. Tarım ürünü olgunlaşma süresi
- III. Yağışın coğrafi dağılışı
- IV. Don olayının yaşandığı gün sayısı

özelliklerinden hangilerinin Türkiye'nin hem matematik hem de özel konumundan etkilenmediği söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I, II ve IV
- E) II, IV ve IV

6.

- I. Kış mevsiminde konveksiyonel yağışlar görülür.
- II. Yıllık sıcaklık farkları oluşur.
- III. Yıl içinde dört mevsimi yaşar.
- IV. Alize rüzgârlarının etki alanındadır.

Türkiye 36°-42° kuzey paralelleri ile 26°-45° doğu meridyenleri arasında, kuzey yarım kürenin orta kuşağında yer alır.

Buna bağlı olarak yukarıdakilerden hangileri yaşanır?

- A) I, II ve III
- B) II ve IV
- C) I, II, III ve IV
- D) II ve III
- E) II, III ve IV

TÜRKİYE'NİN COĞRAFI KONUMU

7. I. Kuzey Yarım Küre'nin orta kuşağında yer alması
II. Başlangıç Meridyeninin doğusunda yer alması
III. Ortalama yükseltinin fazla olması
Türkiye'nin yukarıdaki özelliklerinden hangileri Türkiye'de kuzeye doğru gidildikçe sıcaklık değerlerinin düşmesine neden olan faktörlerdir?
- A) I ve II   B) II ve III   C) Yalnız I
D) I, II ve III   E) I ve III

8. Türkiye'de en kısa gölge boyu aşağıdaki tarihlerden hangisinde ölçülür?
- A) 21 Mart
B) 23 Eylül
C) 3 Temmuz
D) 21 Aralık
E) 21 Haziran

9. I. Irak sorunu
II. Su sorunu
III. Ortadoğu'da yaşanan sorunlar
Yukarıda verilenlerden hangileri Türkiye'yi dolaylı olarak ilgilendiren sorunlardır?
- A) I ve II   B) Yalnız I   C) I ve III
D) Yalnız III   E) I, II ve III

10. Türkiye'de güneyden kuzeye doğru gidildikçe;
- I. Kalıcı kar (buzul başlama) sınırı düşer.
II. Orman yetişme üst sınırı düşer.
III. Deniz suyu sıcaklığı azalır.
IV. Dünya dönerken birim zamanda alınan yol artar.
İfadelerinden hangileri söylenebilir?
- A) I ve II   B) III ve IV   C) I, II ve III
D) II, III ve IV   E) II ve III

11. 21 Haziran'da, aşağıdaki kentlerden hangisinde, gündüz süresi diğerlerinden daha kısadır?
- A) Elazığ
B) Sinop
C) İzmir
D) Antalya
E) Kahramanmaraş

12. Türkiye'nin Batı rüzgârlarının etki alanında olması aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?
- A) Kuzey yarım kürede bulunması
B) Güneş ışınlarının geliş açısı
C) Başlangıç meridyenine olan mesafesi
D) Yerçekillerinin çeşitlilik göstermesi
E) Orta kuşakta yer alması

13. Türkiye'nin doğu batı yönünde fazla geniş olmamasının aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenebilir?
- A) Bitki çeşitliliğinin az olması
B) Tek tip toprak özelliği görülmesi
C) İklim çeşitliliğinin fazla olmaması
D) Tek bir ortak saat kullanılması
E) Yıllık sıcaklık farkının oluşması

14. I. Kuzey ve güney kıyılarda dağlar denize paralel, Ege'de ise denize dik uzanır.
II. Doğuya gidildikçe tarım ürünlerinin olgunlaşma süresi uzar.
III. Sıradağlar genel olarak doğu-batı yönlü uzanır.
Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'nin özel konumu ile ilgili bilgi verir?
- A) I ve III   B) I ve II   C) Yalnız II
D) II ve III   E) I, II ve III

15. Türkiye'nin Orta Kuşak'ta yer almasını;
- I. Mevsimlerin belirgin olması
II. Bakı yönünün daima güney ve güneyli yönler olması
III. Batı Rüzgarları'nın etkisi altında bulunması
gibi durumlardan hangisi kanıtlar?
- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

TÜRKİYE'NİN COĞRAFI KONUMU

TEST-2

1. Türkiye'de gece ve gündüz arasındaki zaman farkının en fazla olduğu tarihlerde aşağıdakilerden hangisinin yaşanması beklenmez?

- A) Ankara'da yıl içinde en uzun gecenin yaşanması
B) Boylamları aynı olan merkezlerde güneşin doğuş batış saatlerinin aynı olması
C) En uzun gölge boyunun Karadeniz Bölgesi'nde ölçülmesi
D) Aynı enlem üzerindeki merkezlerde gece - gündüz eşitliğinin yaşanması
E) Hatay'da en uzun gündüzün yaşanması

2. Coğrafi konum, mutlak ve göreceli konum olarak ikiye ayrılır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin mutlak konumuna bağlı olarak ortaya çıkan bir sonuçtur?

- A) Asya ve Avrupa kıtaları arasında enerji koridoru özelliği taşıması
B) Doğu-Batı medeniyetleri arasında bulunması
C) Kısa mesafede farklı bitki türlerinin görülmesi
D) Kuzey ve güney kıyıları arasında sıcaklık değerlerinin farklı olması
E) Yarımada özelliği göstermesi

3. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin jeopolitik önemini arttırıcı bir etkiye sahip değildir?

- A) BM, NATO ve Avrupa Güvenlik Konseyi üyesi olması
B) Doğu kültürü ile Batı kültürü arasında olması
C) İstanbul ve Çanakkale Boğazlarına sahip olması
D) Yüksek miktarda enerji kaynaklarına sahip Ortadoğu-Hazar Havzası ile bu enerji kaynaklarına muhtaç Avrupa ülkeleri arasında yer alması
E) Hidroelektrik potansiyeli yüksek enerji santallerine sahip olması

4. Türkiye'de kış saati uygulamasına geçildiğinde aşağıdaki yerlerden hangisinin yerel saati ile ulusal saat arasındaki zaman farkı daha azdır?

- A) Ankara B) Eskişehir C) Balıkesir
D) Van E) Ardahan

5. Kapıkule sınır kapısı Türkiye ile aşağıdaki ülkelerden hangisi arasında bulunur?

- A) Irak
B) Yunanistan
C) Gürcistan
D) Suriye
E) Bulgaristan

6. Türkiye'ye güneş ışınlarının hiçbir zaman dik gelmemesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dönencelerin dışında bulunması
B) Yer şekillerinin engebeli olması
C) Kuzey yarım kürede yer alması
D) Dünyanın eksenini etrafındaki dönüş hızı
E) Dünyanın Güneş'e yaklaşıp uzaklaşması

7. Türkiye'de en uzun gündüz ile en kısa gündüz arasındaki zaman farkının en az olduğu şehir Hatay'dır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu durumun temel nedeni olarak gösterilir?

- A) Ekvatora yakınlık
B) Dünyanın şekli
C) Boylam derecesi
D) Bulunduğu yarım küre
E) Güneşe yakınlık

TÜRKİYE'NİN COĞRAFI KONUMU

8. I. Çizgisel hız artar.
II. Meridyenler arası uzaklık artar.
III. Gölge boyu uzar.

Türkiye’de kuzeyden güneye doğru hareket eden bir gözlemci yukarıdakilerden hangilerini söyleyebilir?

- A) I ve III   B) Yalnız I   C) I ve II
D) I, II ve III   E) II ve III

9. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye’nin yer aldığı enlem ve boylam değerleriyle açıklanamaz?**

- A) Doğusu ile batısı arasında 1 saat 16 dakikalık yerel saat farkının bulunması
B) Dört mevsimin belirgin olarak yaşanması
C) En kuzeyi ile en güneyi arasında 666 km’lik kuşuçuşu mesafenin bulunması
D) Kısa mesafede bitki örtüsü çeşitliliğinin yaşanması
E) En uzun gündüzünü 21 Haziran tarihinde yaşanması

10. **Türkiye’de yaklaşık aynı boylam üzerinde bulunan merkezlerde;**

- I. Yerel saatleri aynıdır.
II. Güneş yıl boyunca aynı anda doğar, aynı anda batar.
III. Başlangıç Meridyeni’ne uzaklıkları aynıdır.
gibi yargılardan hangileri doğrudur?

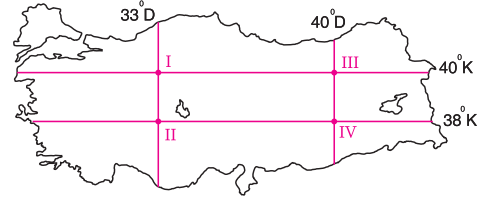
- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

11. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye’nin özel konumunun bir sonucu olan “Asya ile Avrupa kıtaları arasında yer alması” ile ilgili bir özellik değildir?**

- A) İki kıtada da topraklarının bulunması
B) Tarih çağları boyunca önemli ticaret yollarının Türkiye’den geçmesi
C) Uluslararası öneme sahip çok sayıda limana sahip olması
D) Asya ile Avrupa transit ticaretinde köprü konumunda olması
E) Ortadoğu ve Hazar Denizi’nin zengin petrol ve doğalgaz boru hatları ve limanlar vasıtası ile dünyaya taşınması

LİDER YAYINLARI

12. **Aşağıda Türkiye haritasında bazı merkezlerin coğrafi koordinatları işaretlenerek gösterilmiştir.**

Bu bilgilere bakılarak, merkezler hakkında aşağıda verilen bilgilerden hangisi söylenebilir?

- A) 21 Haziran’da III no’lu merkezde yaşanan gündüz süresi I no’lu merkeze göre daha kısadır.
B) 21 Mart tarihinde II ve IV no’lu merkezde güneş aynı anda doğar, aynı anda batar.
C) III ve IV no’lu merkezde yıl içinde sadece 21 Aralık tarihinde yaşanan gündüz süresi aynıdır.
D) I ve III no’lu merkez arasındaki kuş uçuşu mesafe, II ve IV no’lu merkez arasındaki kuş uçuşu mesafeye göre daha kısadır.
E) I ve II no’lu merkezlerde güneş yıl boyunca aynı anda doğar aynı anda batar.

TÜRKİYE'NİN COĞRAFİ KONUMU

TEST-1

1. Matematik konum, bir yerin Ekvator'a ve Başlangıç Meridyeni'ne göre konumudur. Ülkemizin ılıman iklim kuşağında yer alması enlem değerleri ile açıklanır.

Cevap: B

2. 21 Aralık'ta Türkiye'de kuzeye doğru gidildikçe gece süresi uzar. Bu nedenle Sivas'a göre gece süresi daha uzun olan kentin Sivas'ın kuzeyinde olması, güneş ışınlarının geliş açısının Sivas'a göre daha küçük olması için kuzeyde olması, yerel saatin ise Sivas'a göre daha ileri olması için Sivas'ın doğusunda yer alması gerekir. Bu özelliklerin tümünü taşıyan kent Artvin'dir.

Cevap: A

3. Kış saatinin uygulandığı dönemde 30° Doğu boylamı yerel saati ortak saat kabul edilir. Bu dönemde yerel saat ile ulusal saat arasındaki farkın az olması için 30° Doğu boylamına en yakın kent seçilmelidir. Soruda verilen seçeneklerden 30° Doğu boylamına en yakın olan kent Burdur'dur.

Cevap: E

4. Haritada ok yönünde kuzeyden güneye gidildiği için; çizgisel hız ve deniz suyu sıcaklığı artar. Karın yerde kalma süresi ve gölge boyu ise azalır.

Cevap: B

5. Türkiye orta kuşakta olduğu için yıllık sıcaklık farkı belirgindir. Deniz etkisinden uzaklaştıkça da yıllık sıcaklık farkı artar. Tarım ürünlerinin olgunlaşma süresi ve don olaylarının yaşandığı gün sayısı hem matematik hem de özel konumdan etkilenir (enlem, yükselti).

Cevap: D

6. Türkiye 36°-42° kuzey paralelleri ile 26°-45° doğu meridyenleri arasında, kuzey yarım kürenin orta kuşağında yer alır.

Buna bağlı olarak;

- Akdeniz iklim kuşağında yer alır.
- Yıl içinde dört mevsimi yaşar.
- Kış mevsiminde cephesel yağışlar görülür.
- Yıllık sıcaklık farkları oluşur. Yıl içinde sıcaklık değerleri değişir.
- Batı rüzgârlarının etki alanındadır.

Cevap: D

7. Türkiye matematik konum olarak Kuzey Yarım Küre'nin Orta Kuşak'ında yer alır. Buna bağlı olarak enlemin etkisiyle kuzeye gidildikçe sıcaklıklar azalır. Başlangıç Meridyeni'nin doğusunda olması yerel saati üzerinde etkili olur. Asya ile Avrupa arasında yer alması, ortalama yükseltinin fazla olması ve batıdan doğuya doğru gidildikçe yükseltinin artması Türkiye'nin özel konumu ile ilgilidir.

Cevap: C

8. 21 Haziran tarihinde Türkiye'de en kısa gölge boyu ölçülür.

Cevap: E

9. Irak sorunu ve su sorunu Türkiye'yi doğrudan ilgilendirilen sorunlardır. Ortadoğu'da yaşanan sorunlar ise Türkiye'yi dolaylı olarak ilgilendirilen sorunlardır.

Cevap: D

10. Türkiye'de;

- Güneyden kuzeye doğru gidildikçe dünya dönerken birim zamanda alınan yol azalır.
- Güneyden kuzeye doğru gidildikçe orman yetişme üst sınırı düşer.
- Güneyden kuzeye doğru gidildikçe kalıcı kar (buzul başlama) sınırı düşer.
- Güneyden kuzeye doğru sıcaklığın azalmasına bağlı olarak deniz suyu sıcaklığı azalır.

Cevap: C

11. 21 Haziran'da gündüz süresinin daha kısa olması için en güneyde olması gerekir. Bu tarihte kuzeye gidildikçe gündüz süresi uzar.

Cevap: D

12. Türkiye, orta kuşakta yer almasına bağlı olarak Batı rüzgârlarının etki alanında bulunmaktadır.

Cevap: E

13. Tek bir ortak saat kullanılmasının temel nedeni Türkiye'nin doğu batı yönünde fazla geniş olmamasıdır.

Cevap: D

14. Türkiye'de;

- Kuzey ve güney kıyılarda dağlar denize paralel, Ege'de ise denize dik uzanır.
- Doğuya gidildikçe tarım ürünlerinin olgunlaşma süresi uzar.
- Sıradağlar genel olarak doğu-batı yönlü uzanır.

ifadeleri özel konum ile ilgilidir.

Cevap: E

15. Türkiye orta kuşakta olduğu için bir yıl içinde dört mevsim belirgin olarak yaşanır. Türkiye ılıman kuşak ile subtropikal kuşak arasında yer alır. Üç tarafının denizlerle çevrili olması dağların uzanışı ve yer şekillerinin çeşitlilik göstermesi farklı özellikte iklim tiplerinin oluşmasını sağlamıştır. Batı rüzgârları kuzey ve güney yarım kürede dönenceler civarında oluşmakta ve görülmektedir. Türkiye de Yengeç Dönencesi civarında olduğu için Batı Rüzgârları'nın etkisi altındadır.

Cevap: D

TÜRKİYE'NİN COĞRAFİ KONUMU

TEST-2

1. Türkiye'de;

- Ankara'da yıl içinde en uzun gece 21 Aralık'ta yaşanır.
- Aynı boylam üzerindeki merkezlerde 21 Mart ve 23 Eylül tarihlerinde güneşin doğuş-batış saati aynıdır.
- Karadeniz Bölgesi'nde en uzun gölge boyu 21 Aralık'ta ölçülür.
- Aynı enlem üzerindeki merkezlerde gece ve gündüz eşitliği yıl boyunca aynıdır.
- Hatay'da en uzun gündüz 21 Haziran'da yaşanır.

Cevap: B

2. Mutlak (matematik) konumun bir sonucu olarak, enlem etkisiyle Türkiye'de güneyden kuzeye doğru sıcaklık azalır.

Cevap: D

3. Türkiye; üç tarafı denizlerle çevrili, İstanbul ve Çanakkale Boğazlarına sahip, BM, NATO ve Avrupa Güvenlik Konseyi üyesi, bulunduğu bölgede güçlü bir orduya sahip, Avrupa ile Asya, Hıristiyanlık ile Müslümanlık, Demokrasi ile Totaliterizm, Doğu kültürü ile Batı kültürü arasında, ekonomik, askeri ve güvenlik değeri yüksek petrol ve doğalgaz kaynaklarının %70'inden fazlasına sahip Ortadoğu-Hazar Havzası ile bu enerji kaynaklarına muhtaç Avrupa ülkeleri arasında yer almaktadır. Bu özellikler Türkiye'nin jeopolitik konumu ile ilgili olup ülkemizin dünya çapında önemli bir konumda olduğunu gösterir. Ancak Türkiye'de yer şekillerinin bir sonucu olarak doğuya gidildikçe yükselti artar ve buna bağlı olarak da akarsuların akış hızı ve hidroelektrik enerji potansiyeli de artar. Bu özellik ise Türkiye'nin fiziki yapısının bir sonucudur.

Cevap: E

4. Türkiye'de geri saat uygulamasının yapıldığı kış döneminde 30° Doğu meridyeninde yer alan İzmit'in yerel saati ulusal saat olarak kullanılır. Seçeneklerde verilen kentlerden İzmit'e en yakın olan Eskişehir'in yerel saati ile ulusal saat arasındaki zaman farkı en azdır. İzmit'e en uzak kent Ardahan olduğu için Ardahan'ın yerel saati ile ulusal saat arasındaki zaman farkı en fazladır.

Cevap: B

5. Kapıkule sınır kapısı, Edirne ile Bulgaristan arasında yer alır.

Cevap: E

6. Türkiye dönencelerin dışında yer aldığı için güneş ışınları hiçbir zaman dik olarak gelmez.

Cevap: A

7. Hatay ekvatora en yakın il olduğu için yıl içinde en uzun gündüz ile en kısa gündüz arasındaki zaman farkının en az olduğu kenttir.

Cevap: A

8. Türkiye'de bir gözlemci kuzeyden güneye doğru hareket ettiğinde çizgisel hız artar, meridyenler arası uzaklık artar ancak gölge boyu kısalmır.

Cevap: C

9. Türkiye ile ilgili D seçeneğindeki "Kısa mesafede bitki örtüsü çeşitliliğinin yaşanması" ifadesi enlem ve boylam değerleri ile değil Türkiye'nin özel konumunun bir sonucu olarak yer şekillerinin engebeli olması ile ilgilidir. Bunun bir sonucu olarak Türkiye'nin ekili-dikili arazi oranı azdır. Ülke yüzölçümünün %36'sı ekili-dikili arazidir.

Cevap: D

10. Yaklaşık olarak aynı boylam üzerinde bulunan merkezlerde ortak özellik olarak yerel saatlerin yer alması söz konusudur. Baş boylam Greenwich'e olan uzaklık yerel saatleri etkileyeceğinden yaklaşık olarak aynı boylam üzerinde bulunan merkezlerde yerel saatler eşit olacaktır.

Cevap: A

11. Türkiye'nin özel konumunun bir sonucu olan "Asya ile Avrupa kıtaları arasında yer alması" ile ilgili özellikler şunlardır:

- İki kıtada da topraklarının bulunması
- Tarih çağları boyunca önemli ticaret yollarının Türkiye'den geçmesi
- Asya ile Avrupa transit ticaretinde köprü konumunda olması
- Ortadoğu ve Hazar Denizi'nin zengin petrol ve doğalgaz boru hatları ve limanlar vasıtası ile dünyaya taşınması

Cevap: C

12. Türkiye haritası üzerinde coğrafi koordinatları işaretlenen I ve III numaralı merkez arasındaki kuş uçuşu mesafe II ve IV numaralı merkez arasındaki kuş uçuşu mesafeye göre daha kısadır. Çünkü kutuplara gidildikçe boylamlar arasındaki mesafe kısalmaktadır. I ve III daha kuzeyde, kutuplara daha yakın olduğu için aralarındaki kuş uçuşu mesafe daha yakındır.

Cevap: D

TÜRKİYE'DE YER ŞEKİLLERİNİN OLUŞUMU

TEST-1

1. I, II numaralı dağlar Toros sisteminde yer alan, IV ve V numaralı dağlar ise Kuzey Anadolu Dağ sisteminde yer alan kıvrım dağlarıdır. III numaralı dağ ise volkanik oluşumludur.

Cevap: C

2. Türkiye'de engebeli ve dağlık arazi şartlarından dolayı akarsular dar, derin vadiler içinde akar ve bu nedenle akış hızları yüksektir. Yarı kurak iklim koşulları nedeniyle akım değerleri düşüktür ve rejimler düzensizdir. Bu durum ulaşım ve taşımacılık yapılmasını engeller. Daha çok doğu-batı yönlü akmaları ise yer şekillerinin uzanışı ile ilgilidir.

Cevap: C

3. Türkiye'nin sıcak su kaynakları bakımından zengin olması kırıklı yer yapısı ile ilgilidir.

Cevap: C

4. Dağların kıyı çizgisine paralel uzandığı yerlerde boyuna kıyı tipi görülür. Türkiye'nin kuzey ve güney kıyılarında dağların kıyıya paralel olmasının etkisi ile boyuna kıyı tipi görülmektedir.

Cevap: C

5. **Akdeniz ve Karadeniz Dağları'nın ortak özellikleri;**

- Kalıcı karlara sahip olmaları
- Yaylacılık faaliyetlerinin yaygın olması
- Denize dönük yamaçlarda ormanların yaygın olması
- Kıyı ile iç kesimler arasındaki ulaşımın geçitlerle sağlanması

olarak sayılabilir.

Ancak karstik oluşumların ve şekillerin Türkiye'de en yaygın olduğu dağ sistemi Akdeniz'de yer alan Toros Dağlarıdır. Karadeniz'de ise karstik oluşum görülmez.

Cevap: C

6. Türkiye'de bazı bölgelerde buzul aşınım-birikim şekillerinin görülmesi ortalama yükseltinin bu bölgelerde fazla olması ile ilgilidir.

Cevap: B

7. Büyük Çekmece Gölü, Marmara Bölgesi'nde yer aldığı için kentleşme ve sanayileşme etkisiyle kirlilik oranı daha fazladır.

Cevap: E

8. Genel olarak Türkiye'de; toprakların yarıdan fazlasının yükseltisi 1000 m'nin üstündedir. Kuzey ve güneydeki dağ sıraları orojenik kıvrılma ile meydana gelmiştir. Denizin sığ olduğu kıyılarda verimli delta ovaları oluşmuştur. Türkiye genç ve hareketli bir kuşak üzerinde yer almaktadır. Ancak Türkiye'de şu anda hiçbir bölgede etkin yanardağ yoktur.

Cevap: E

9. Türkiye'yi çevreleyen denizler iç deniz özelliğinde olduğu için kıyılarımızda gelgit genliği azdır. Aynı zamanda Türkiye'de en az etkili dış kuvvet buzullardır.

Cevap: D

10. Türkiye'de karstik arazinin ve karstik şekillerin en yaygın olduğu bölge Akdeniz Bölgesi'dir. Teke Yöresi de Akdeniz Bölgesi'nde yer aldığı için polye oluşumuna rastlanır.

Cevap: A

11. Doğu Anadolu Bölgesi akarsularının kar ve buz suları ile beslenmeleri ortalama yükseltinin fazla olması ve yağış biçimi ile ilgilidir. Kapalı havzalar ise yerçekimleri ve iklim koşulları ile ilgilidir.

Cevap: C

12. Türkiye'de yeraltı kaynaklarının çeşitli olmasının yükseltinin fazla olmasıyla ilgisi yoktur.

Cevap: E

13. Yer şekillerinin eğim ve engebelerinin fazla olduğu yerlerde gerçek alan ve izdüşüm alan arasındaki fark fazladır. Mersin ve Ankara'da bu farkın aynı olmaması eğim ve engebe koşullarının farklı olması ile ilgilidir.

Cevap: B

14. Kuş uçuşu uzaklıkla gerçek uzaklık arasındaki farkın fazla olması için yer şekillerinin engebeli ve dağlık olması gerekir. Haritada I numara ile gösterilen Erzurum- Rize arası yer şekillerinin en fazla engebeli ve dağlık olduğu yerdir.

Cevap: A

TÜRKİYE'DE YER ŞEKİLLERİNİN OLUŞUMU

TEST-2

1. Dördüncü jeolojik zamanda (kuaterner) Türkiye'de meydana gelen oluşumlar şunlardır:

- Anadolu epirojenik hareketlerle toplu halde yükselmeye uğramıştır. Bu nedenle ülkemizde yüksek düzlükler geniş yer kaplamaktadır.
- Ege Denizi'nin bulunduğu alanda yer alan Egeid karası çökerek bugünkü Ege Denizi ile eski bir akarsu vadisi olan İstanbul ve Çanak-kale Boğazları oluşmuştur.
- İklim değişiklikleri yaşanmıştır.
- İklimdeki soğumalar buzul devirlerinin oluşmasına neden olmuştur.
- Buzullaşmanın artması bir taraftan denizlerin çekilmesine neden olmuş, diğer taraftan yüksek dağlarda bulunan buzullar yamaçlar boyunca 2200 metreye kadar inmiştir. Daha sonra iklimin ısınmasıyla eriyen buzullar günümüzdeki sınırına ulaşmıştır.

Cevap: E

2. Türkiye'deki ovaların çoğu Alp orojenezi sırasında meydana gelen yer kabuğu hareketleri sonucu kırılma ve çökmelerle oluşan alanların alüvyonlarla dolmasıyla oluşmuştur. Tektonik ovalar belirli kırık hatları boyunca sıralanmıştır. Niksar Ovası, Harran Ovası, Bursa Ovası ve Iğdır Ovası tektonik ovalardır. Selçuk Ovası (Küçük Menderes Delta Ovası) ise Küçük Menderes Irmağı'nın taşıdığı alüvyonların birikmesiyle oluşan bir delta ovasıdır. Bu şekilde daha önceleri bir liman kenti olan Efes (Selçuk), zamanla içeride kalmıştır.

Cevap: B

3. Karstik oluşumlu göller, kalkerli arazide çözünme sonucu oluşan çanaklarda suların birikmesiyle oluşan göllerdir. Ülkemizde kalkerli arazinin Akdeniz Bölgesi'nde yaygın olmasından dolayı bu tür göller daha çok bu bölgemizde bulunur. Salda, Suğla, Elmalı ve Kestel gölleri bu türdendir. Bafa Gölü alüvyal set gölü, Sera Gölü ise heyelan set gölüdür.

Cevap: D

4. Türkiye'de dağların etkileri şunlardır:

- Kuzey Anadolu Dağları ve Toroslar denizel etkilerin iç kesimlere sokulmasını engeller.
- Ege Bölgesi'nde dağlar Akdeniz iklim özelliklerinin kıyıda 150 - 200 km. içeriye kadar sokulmasına imkân tanır.
- Dağlık alanlarda dağınık kır yerleşmeleri görülür.
- Ülkemizde dağların geniş yer kaplaması ülke genelinde tarımsal düzlüklerin azalmasına neden olmuştur.
- Karadeniz ve Akdeniz bölgelerinde boyuna kıyı tipi görülür.

Cevap: E

5. Tuz Gölü, Manyas Gölü, Ulubat Gölü ve Eğirdir Gölü tektonik oluşumlu göllerdir. Van gölü ise volkanik set gölüdür.

Cevap: C

6. Alüvyal set gölleri şunlardır:

- Bafa Gölü
- Köyceğiz Gölü
- Eymir Gölü
- Mogan Gölü
- Marmara Gölü

Cevap: D

7. Türkiye denge profiline ulaşmadığı için çentik vadiler yaygındır.

Cevap: B

8. Türkiye'de yer şekillerinin etkisiyle geniş alanlarda karasal iklim etkilidir. Bu nedenle kış boyunca yağışlar genellikle kar olarak düşer. İlkbaharda karların erimesiyle yağışların birleşmesi sonucu Türkiye genelinde akarsuların akımları artar.

Cevap: A

